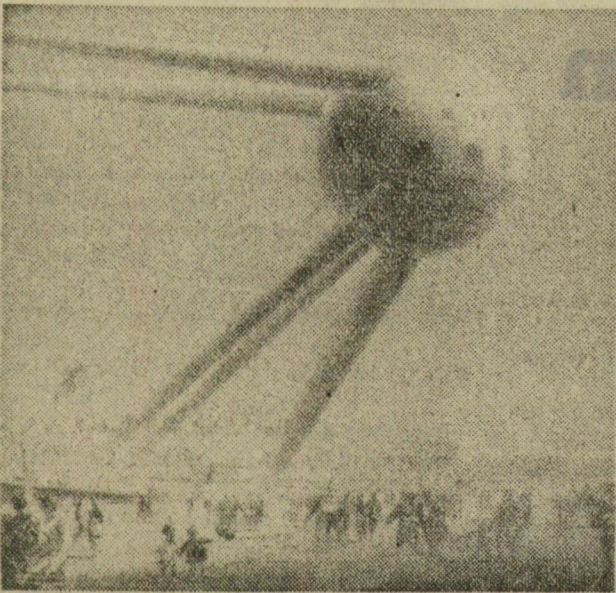
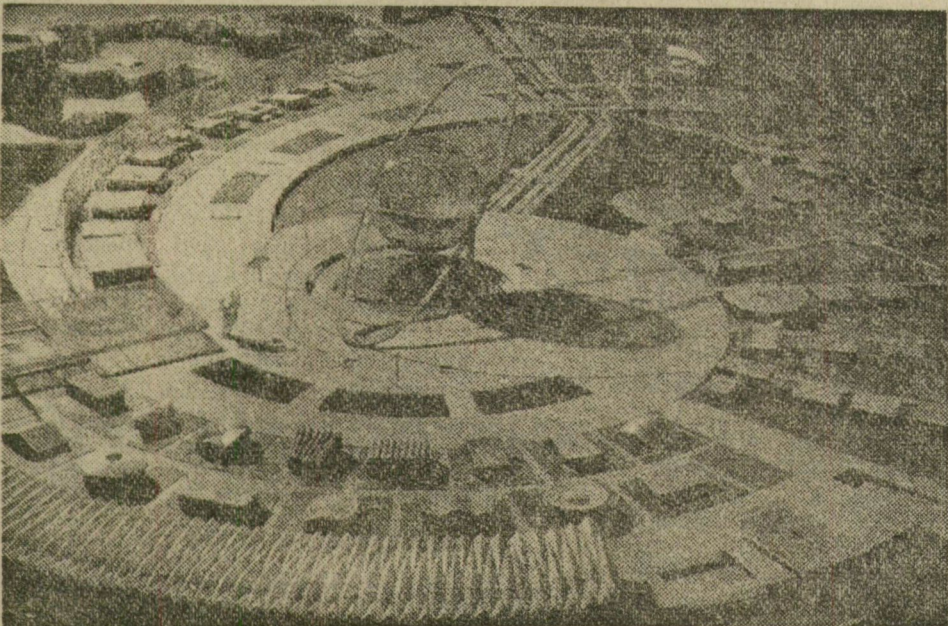

Előkészületek a moszkvai világkiállításra

Már megkezdődtek az előkészületek az 1967. évi Nemzetközi Világkiállításra, amelyet a szovjet főváros és nagy kereskedelmi és ipari találkozóhoz méltón akar fogadni. Az illetékes szervezetekhez több elgondolást nyújtottak már be.

Felső képként a moszkvai világkiállítás központjának, főterének egyik tervezete látható, amelyet a moszkvai iparművészeti főiskola kollektívája nyújtott be. A hatalmas épületóriás szputnyikot jelképez, amelyben kiállítási termeket, vendéglőt és kilátót rendeznének be. — Az alsó kép a moszkvai világkiállítás épületeinek makettjét mutatja be. Az érdekes tervet a Szovjet Építészeti Akadémia Kutatóintézetének kollektívája készítette.

Tanszékavató a Szegedi Pedagógiai Főiskolán

A gyakorlati oktatást segíti a társadalmi munkával kialakított főiskolai gazdasági telep

Új tanszéket avatott tegnap, szombaton délután a Szegedi Pedagógiai Főiskola az Alsóvárosi Feketeföldek 167. számú telken, amelyen valamikor a tanárképző főiskola gazdasági telepe volt. Sok éven át oktatási célok nem szolgált ez a háromholdnyi terület, amelyen alig volt néhány gazdasági épület. Egy évvel ezelőtt a mezőgazdasági elméleti tanszék létrejöttével

szükségessé vált a gyakorlati telep létrehozása

is, hogy a szakirányú oktatást megfelelő gyakorlati képzéssel tudják kísérni. A közéleti és falusi általános iskolákban ugyanis intenzív mezőgazdasági gyakorlati oktatás folyik, s ahhoz szükséges kellő szakismerettel felvértezni a frissen kikerülő fiatal tanárokat.

A mezőgazdasági ismeretek, s gyakorlatok tanszékének fiatal adjunktusa, Pálfi György irányításával kezdődött meg

a gazdasági telep korszerű kialakítása a nyár folyamán.

A társadalmi munkások hosszú sora csatlakozott melléje, főiskolai hallgatók, akik több mint ötszázan vettek részt az építkezési munkálatokon,

köztük levelező hallgatók is, valamint a főiskola műhelyének dolgozói, az Ifjú Gárda Ifjúsági Városi kőműves- és asztalosmesterei, és sok más iparos, főleg nyugdíjas szakmunkások. Kezük nyomán felépült egy előadóterem, tanári és tanulószoba, kertészeti gyakorló, hajtatóház, több hollandi ház, gépészeti, széntároló, szerszámtároló, műhely és több más kisebb gazdasági épület.

Szakértők becslése szerint az épületek összértéke közel nyolcszáz ezer forint.

Ennyi értékű társadalmi munkával készült el a Szegedi Pedagógiai Főiskola Mezőgazdasági és Gyakorlati Tanszéke, amelyet Csukás István, a főiskola igazgatója vett át tegnap dé-

után, népes meghívottak és vendégek jelenlétében.

A mezőgazdasági oktatás szempontjából felmérhetetlen segítséget nyújt a főiskolai új üzemszék.

Közvetlen kapcsolatot tartanak fenn innen a közeli Új Élet Termelőszövetkezettel, ahol a hallgatók nagyüzemi gyakorlatokon vesznek részt.

Békemozgalmi aktivisták utaztak a Szovjetunióba

Szombaton délután a Hazafias Népfront és az Országos Békatanács 300 aktivistája, társadalmi munkása kétéltű látogatásra a Szovjetunióba utazott. Az utazás résztvevői ellátogatnak Leningrádba, Moszkvába, s hazatérésük után lakóhelyükön beszámolnak élményeikről. (MTI)

Matók néni, A NYUGDÍJAS HÁZFELÜGYELŐ

— Nem is tudom, hol ültessem le, várjon, letörölöm ezt a széket. Kérem, ne nézzen széjjel, olyan rendtelenségben vagyok. Most költözök ide a Mikszáth Kálmán utcába, festik a lakást, látja össze-vissza van minden. Ez nekem nagyon furcsa, meg nehéz, egyedül vagyok, majd holnap hívok valakit, hogy rakjuk el a bútorokat, magam nem bírom. Nem is mozdultam én 22 évig a József Attila sugárúti nagy házból a 2-4. alól. Hatvan lakó van ott, én voltam a házfelügyelő, meg az uram már 10 évvel hamarabb. Oda mentem férjhez, akkor a Pista volt 19, a Károly meg 11 éves. Neveltük, tanítottuk őket, amennyire csak bírtuk. A fémipart végeztek, meg a polgárt. Akkor az is nagy dolog volt, szegények voltak. A férjem a Vízműveknél dolgozott, kevés kereset, sok munka, lépcsőmosás, utcátakarítás, a három műszak. Mert éjjel kaput nyitogattunk, a gyerekek is segítettek, kellett nekik egy kis mellékes. Aztán Pista elment katonának, fogságba került, majd Budapesten dolgozott és tanult. Karcsi a felszabadulás után lett katona, ott tanult tovább gépészmérnökként, főhadnagyként szerelt le. Most Székesfehérváron van, nemrég nevezték ki gyártásigazgatónak. Pista meg vasútmérnök Pesten, felnőttek a gyerekek. Meg is nősültek, gyerek is van már, bizony sok a dolguk. De azért hazajöttek nekem segíteni, amikor hurcolkodtam.

— Képzelm, éppen csomagoltunk össze, amikor bejött az egyik lakó. Azt mondta: jöjjenek csak ki az udvarra. Kimentem, néztem, mi ez a tömeg. Hát ott az egész ház. Búcsúztatni akartak. Jaj de nehéz volt, az én szívem nem bírja az ilyen ünnepeket. De nem lehetett szabadkozni, az öreg Papp István, régi lakó szolt valamennyiük nevében, köszönte a hosszú együttélést. Bizony sírtam, hát hogynem, én is nagyon szerettem őket, hiszen nem volt

közöttünk soha egyetlen szóváltás, békeségben, megértésben éltünk. Amikor oda-kerültem, a Kosztolányi Gyula is kicsi volt, most meg neves bíró. A Fogasi-lányok is felnőttek, egyik tanárnő, a másik tanítónő, Ilyés Mária meg orvos. Mi pedig megöregedtünk, eljárt az idő, én is nyugdíjba vonultam. Milyen figyelmesek voltak. Tudták, hogy szeretem a feketét és vettem egy presszógépet, mellé kibőltettem egy csomag kávét is, meg villanyfőzőt, gyönyörű kristályvázát, tele csokoládéval, cukorkával és egy csokor szegfűt. Nem tudom ki találta ki ezt a kedvességét.

— Pedig én nem akarok örökre onnan elmenni. Cseréltünk lakást, fiatalok kerültek helyembe, megérttem, így kell lennie, már az utóbbi időben nem bírtam a lépcsőmosást, az utcseprést. Azonban eljártam én majd a régi ismerősökhöz, akikkel 22 év alatt úgy összezoktunk. Már amióta eljöttem, voltam a házban, oh nagy szeretettel fogadtak. Bizony, nagyon szokatlan ez a felfordulás, no de majd túl leszek rajta, aztán karácsonyra elmegyek Székesfehérvárra Karcsiékhoz. Most megint lent volt saját autóján, de csak egy napig. Azt mondta, eljön értem, elvisz és addig maradok, ameddig akarok. Gondoltam két-három hétig utána Pistáékát is meglátogatom és majd itthon járok szín- házba, moziba. Tudja, nagyon szeretem a zenét, de amióta szegény uram meghalt, még a rádiót sem nyitottam ki. Egy éve múlt. Ugy szerettem egy mást, vele együtt képzeltem az öregséget. Nehezen tudom túltolni magam nagy fájdalomon, de muszáj. Az tartotta bennem az erőt, hogy a lakók annyira megbecsültek és szerettek a gyerekek. Gyerekek...? — nagy emberek ők már, vitték valamire. Hogy büszkélkedem velük, igazán nem akartam, de hát egy anyának, nyugdíjas házfelügyelőnek így együtt mérve van öröme...

Feljegyezte: Markovits Tibor

Nyílt őszinteséggel a kommunizmus építésének útján

A Szovjetunió Kommunista Pártjának törzselmi jelentőségű XXII. kongresszusa befejezte már ugyan munkáját, de azt tapasztalhatjuk, hogy az a politikai élénkség, melyet ez a nagy esemény előidézett, egy pillanatra sem csillapodott. A kongresszus beszámolója, a hozzászólások, s határozatok és a gigantikus program hosszú ideig ébren tartják az emberek figyelmét mind a pártban, mind a szélesebb közvéleményben, hiszen mindezek szoros összefüggésben vannak az egész nemzetközi kommunista mozgalommal, a szocialista világrendszer egészének további útjával és fejlődésével, így hazánk jövőjével és pártunk jövő tevékenységével is. Részletes és alapos figyelmet érdemel ezért a kongresszus minden mozzanata, s ezen belül különösen a program, melynek megvalósítása a már eddig is diadalmasan terjedő világforradalom új szakaszának nyitánya lesz.

Egyáltalán nem véletlen, hogy ezt a programot külföldön is úgy jellemzik, mint századunk Kommunista kiáltványát; a kommunizmus megteremtésének elvi és gyakorlati törvénykönyvét. Csodálatos, igaz, magával ragadó vállalkozás és deklaráció ez, s egy percig sem lehet vitás, hogy nyomában újabb forradalmi hullám szökken; hatásoként és eredményeként újabb nagy változások érnek a világon. Mégis az emberek egy része hajlamos arra, hogy e nagy történelmi esemény egyes jelenségeit kiszakítsa összefüggéséből; a kielégítő nagyobb jelentőséget tulajdonítson részkezdéseknek, s az ilyen emberek sorában szép számmal vannak kommunisták is. De ne kertiünk — a »mázsolázókról« van szó, azokról, akik kiragadják a hatalmas politikai témából a pártellenes csoporttal és az Albán Munkapárt vezetőivel kapcsolatos megállapításokat, s a kongresszus egészétől elszigetelve tárgyalják. Hogy ez a kiszakítás hová vezet, milyen téves és irreális megítélésekre, azt vizsgáljuk meg a továbbiakban.

Induljunk ki abból, hogy miért vált ez a kérdés újra időszerűvé? Ezt kérdezik sokan, s az erre adott magyarázatban rejlik az első tévedés. A XX. kongresszus már elítélte a személyi kultusz gyakorlatát; a párt vezető testületein és magán a pártban belül győzött a lenini szemlélet; a pártellenes csoport már nem képviselt olyan társadalmi és politikai erőt, amely a helyes fejlődés megzavarására, vagy újabb eltorzítására képes lett volna — miért kell hát erről újra tárgyalni? Bizonyára azért — magyarázzák némelyek —, mert a jelenlegi pártvezetés így akarja megerősíteni pozícióját. Hogy ez mennyire banális okfejtés, az mindjárt abból kiderül, hogy ha ez lenne a cél, erre az eszközre éppen nem lenne szükség. Akkor a régi gépezetet és a régi módszereket egyszerűen átvették volna — csak képeket kellett volna cserélni a kész keretekben. Egészen másról, más indokokról van szó, s ezek az indokok szoros összefüggésben vannak az új programmal.

Igaz ugyan, hogy eszmélet és szervezetiileg szétzúrt a XX. kongresszus a személyi kultusz és fokozatosan felszámolták a káros következményeit, de gondoljuk csak meg, hogy hat esztendő nem lehetett elégséges a személyi kultusz minden gyökerének kiirtására, hiszen ezek a góccok a legelső vezetéstől a legkisebb pozíciókig értek; éppúgy hatottak a politikában, mint a gazdaságban; káderek ezrei dolgoztak, akiknek annak idején csontjuk velejéig beidegződtek a sztálini módszerek, s az elmúlt hat év alatt sem tudtak, vagy akartak új módon, lenini módon dolgozni. Közlük sokan nem értették meg a változás okát, s akár-va vagy akaratlan eleven gátat alkottak a nagy célkitűzések megvalósítása előtt. Hogyan lehetne a kommunizmus hatalmas programjának megvalósításához fogni addig, amíg ezeket az akadályokat teljesen föl nem perzselik? Egészen más gazdasági és politikai szemléletre van szükség ahhoz, hogy ez a terv valóra váljék; hogy a torzulások ne gáncsolják az előrehaladást; hogy az emberek tudásuk és energiájuk legjavát adhas- sák a kommunizmus nagy művéhez.

Hajlamosak némelyek arra, hogy a személyi kultuszt, a szektásdogmatikus magatartást úgy tekintsék, mint »módszereket« sajátosságot a marxizmus-leninizmuson belül. Sokkal többről van pedig szó! A baloldaliság, a szektáság is elvi véleménykülönbség, akár a revizionizmus, s eredményeiben éppoly veszélyes lehet. Nemcsak jobbról, balról is alá lehet ásni a szocializmus épületét! A baloldali torzulások felhagyása éppúgy letéríthet pártokat és népeket a leninizmus útjáról, mint a revizionizmus. A történelem szolgálatára a sajátos példát: az albán vezetőket éppúgy eljuttatták a nacionalizmus, a szovjetellenesség, a személyi diktatúra álláspontjára, mint a Jugoszláv Kommunista Szövetségének vezetői.

Vegyük csak a történelem példáját. Mikor a bolsevikok pártja nagy harcra, történelmi akcióra határozta el magát, az első lépés mindig a saját frontok tisztázása volt. Lenin az 1905-ös forradalomhoz megírta a Két taktikát; a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt a Baloldali Frontot. Miért? Azért, hogy a program véghezvitelét ne zavarhassa semmiféle pártban belüli elhajlás, hogy a káros nézetektől megszabaduljon a párt, s a harcban vagy a munkában meglegyen a marxista alapon nyugvó elvi és gyakorlati egység.

Jó, jó — de szükséges volt »kitergetni« a részleteket is? — adják az újabb kérdést. Kössük az ellenség orrára, hogy milyen hibák voltak a kommunista mozgalomban? Mit lehet erre felelni? Először is azt, hogy számunkra, kommunisták számára, minden fontosabb a párt marxista-leninista elvi egysége, s ha mi a pártvezetés egy korszakának hibáit bíráljuk, azért tesszük, hogy azoktól véglegesen megszabaduljunk. Az ellenség nyér ezen? Bizonyos, hogy legalábbis megpróbálja felhasználni ellenünk a sztálini korszak és a pártellenes csoport akcióját és módszereit. De akkor cselekszünk-e becsületesen, ha tagargatjuk ezeket a hibákat, vagy akkor, ha szigorúan elkövetjük pártunkat ezektől a hozzánk méltatlan és töle idegen módszerektől, s a kommunisták figyelmét is felhívjuk ezek veszélyességére? A személyi kultusz, a pártellenes csoport tevékenységének hibáit, súlyos kártevőit igenis nyíltan fel kellett tártani, hogy egyrészt a maguk veszélyes mivoltában lássuk őket, másrészt ennek következtében ítéljük el, mint a párthoz méltatlan, a párt ügyét hátramozdító elemeket és gyakorlatot. Mielékes körülmények — ha még olyan kényelmetlenek is — nem zavarhatnak bennünket a következtetéseinkben. Így van ez Sztálin ügyében is. A személyi kultusz helytelen történelemszemlélete következtében fordulhatott elő, hogy Sztálint a nagy Lenin mellett helyezték el a mauzóleumban. Temetésekor még olyan mértékben élt az ő idejében kialakult elvi és gyakorlati szemlélet, hogy lehetetlen volt a valóság érdekében adni meg a végtisztességet. Csak most ért meg a körülmények ahhoz, hogy Sztálint érdemei és hibái szerint tegyük történelmi helyére, s egyúttal Lenin is megkapja azt a kivételes tisztességet, mely a nép szívében iránta él. Kínos dolgok ezek? Kétségtelenül. De vajon kényelmesebb lenne az önmítás? Ez utóbbi nem kommunista tulajdonság.

Nem hiányzik a kongresszus idevonatkozó határozatainak és az ott elhangzott felszólalásoknak a szubjektív megítélése sem. Az említett vélemények is merő szubjektívizmusból táplálkoznak, de olyan könnyen jelennek meg, mintha a kommunista mozgalom tekintélyét aggódnának. Van, akik mindezt saját szemszögükből ítélik meg. Azt mondja egy pártmunkás: »Hiába, azért csak másként haladtak akkor a dolgok... Kiadtam a szempontokat és ment minden, mint a karikacsapás...« Utólag kiderült, hogy először is nem így ment minden, másodszor pedig nyilvánvalóvá vált, hogy a szocializmus felépítéséhez nemcsak az emberek munkájára van szükség, hanem az emberek hitére és őszinte lelkesedésére is. A személyi kultusz viszont ezeket fedő alatt tartja.

A példák tucatjai kínálkoznak annak illusztrálására, hogy a XXII. kongresszusnak következtetéseinek végig kellett mennie azon az úton, amelyet a XX. kongresszus megjelölt. Különben hiába a nagyszerű program! Tartania kell a pártnak mind a két frontot, hogy a helyes lenini úton járasson, s elvben és gyakorlatban egyaránt elhatározza magát a revizionizmustól, melynek terméke a jugoszláv példa, s a személyi kultusz szektáságtól, mely Albániában okoz nagy károkat a szocializmusnak.

Aki ezt nem érti, annak még meg lehet magyarázni, de aki nem is akarja megérteni, az pártunk helyes irányvonalával és a marxizmus-leninizmussal kerül szembe, nem elég elítélhető tudatlansággal.

Simon István